

NEHEMÍAS

Nehemíasnën aín aintsi
Jerusalénnu 'ikë Dios
ñukáxuan ñuikë bana

1 ¹Ënëx ka Nehemías Hacialás kakë uni aín bakë bëchikë usai 'ia ñuikë bana 'ikën. Veinte baritia Artajerjes 'apu 'ikë anúan noviembre 'uxë këñuti diciembre 'uxë 'irukë anun kana Nehemías 'aish 'ëx, Susa kakë ëma anu 'iakën, ²anu 'aínbi ka 'ën xukén Hananí ax uni raíri Judánuax ukëbë abë uax ënu bëbakëxa. Bëbakë kana uisa kara Jerusalén 'ikë kixun ñukánan anu 'ikë Judíos unikama axa Babilonianu kuanima bërúkékama atúxribi kara uisa 'ikë kixun ñukákën. ³Ñukákëxunbi ka ësokin 'ë kakëxa: “Axa Babilonianu kuanima Jerusalén ëmanubi bërúkë unikama ax ka bërí bëtsi bëtsi ñu inuti 'aisamaira tëmërai ñuñuma 'ain atumi uni kuaikëbë rabinkë 'ikën. Usaia atux 'imainun ka Jerusalén ëma anun kënëa axribi rurupakë 'imainun aín xëpútikama axribi nénkëxuan tsín këñukëx rurukubua 'ikën.”

⁴Ësokin 'ë kakëxun a banakama kuatankëx kana tsótax iankën uiti nëtë 'itsaira masánuituti 'iakën, usai 'i pikëmëanan abë banakin kana naínu 'ikë Nukën 'Ibu Dios ñukákën. ⁵Ñukákín kana ësokin kakën: “Nun 'Ibu Dios naínu 'ikë mix kamina chaiira 'ianan

ax rakuënmianankë a 'ain, usa 'ixun kamina mix kia bana kikë-sabiokin 'anan uin kara min bana kikësabiokin 'aia akama nuibatin; ⁶'ën mi ñukákëxun kamina bërí kuati 'ain, imé 'imainun nëtën kana min uni Israel unikama mi ñukáxunin. 'Ënbi kana 'unanin Israel uni nukamax kananuna mimi 'uchan; ⁷'ën aintsi 'ibu kama-bëbi kana 'ëxribi mimi 'uchakën! ⁷Nukaman kananuna min ismainunbi ñu 'atimaira 'akën; 'akin kananuna a tanti banakama 'imainun ax kikësa okin 'ati banakama, min uni Moisésmi 'inan min bana ax kikësabiokin 'akëma 'ain. ⁸Usa 'ain kamina bërí sinánti 'ain, min uni Moisés mi ësokin ka bana a, 'uchaia kana mitsu bëtsi bëtsi menu kuani abístanun xuti 'ai kixun; ⁹'aínbi kamina ësokinribi kakën, mitsun mi 'ëmi sinanakin 'ën bana kikësabiokin 'atëkënkín a tania kana uinu 'ikë menu kara bëtsi unikaman buánkëxa anuabi mi timéñun 'imitëkënkín, uinu karana anuxun 'ë rabiti xubu 'ati 'ën kaisakë anubi mitsu bëtëkënti 'ain. ¹⁰Nukamax kananuna min kaisa 'aish min uni 'ain, usa 'ikë kamina atu min kushínbi chikín-bëtsínkin Egipto menua bëakën. ¹¹Dios 'ën mi ñukákëxun kamina kuati 'ain, 'imainun kamina min unikaman ñukákëxunribi kuati 'ain, usa 'ain kamina an mishi

rabitisa tankë unikaman ñuká-këxun kuati 'ain. 'Imainun kana ësokinribi mi ñukatín 'apuan 'ën kakëxun 'ëmi upíokin sinánkin 'akinun kamina sinánmiti 'ain.”

**Artajerjes 'apun Nehemías
Jerusalénnu kuantanun
xuá ñuikë bana**

2 'Ëx kana an 'apu Artajerjes aín xëati 'inánkë uni a 'iakën. ¹Usa 'ixun kana Marzo 'uxë këñutia Abril 'uxë 'irukë anun achúshi nëtë 'ikëbëtan anua veinte baritia 'apu 'ikë anun, kana 'ën uvas baka buánxun masá nuitukë 'aish bëtsi sinánkëshi 'ixun aín xëati 'inánkëxun iskin, ²ka 'apun 'ë ñukákëxa:

—'Ën iskëx kamina 'itsaira masá nuituti nitéxëkësa 'ain. ¿Uisai kaina 'ian? 'Ën iskëx kamina 'insínkëmabi 'ain, bëtsi ñu 'inúkë 'ixun sapi kamina a sinanin. Usakian 'ë ñukákë anun kana 'itsaira rakuëan, ³usai 'ikin kana 'apu ësokín kakën:

—¡Míx 'apu 'aish kamina 'itsa baritia buini tsóti 'ain! ¿Uisa 'aish karana 'ëx 'ën aintsikama anu mañan ëma axa rurupakë 'imainun aín xëpútikama axribi nénkëxa rurukubua 'ain nitéxëtima 'iti 'ain? ⁴Kakëxun ka —¿Añu karana mi 'axúnti 'ain? —kixun 'apun ñukákin 'ë kakëxa. Usakín kakëx Dios naínu 'ikë abë pain bana-tankëxun kana, ⁵'apu kakën:

—Míx 'apu 'ikë 'ën ñu 'axún-këxun 'ë upí uni 'ikë ñu 'axún-tisa tankin kamina Judá menu

kuantankëxun anua 'ën aintsi-kama mañkan ëma 'ikëbia ruru-pakin masókan a mëníotëkëxun istánun 'ë xuti 'ain.

⁶Ësakin 'apu kaia kuakin ka a rapasu tsókë xanu 'apu anribi 'ë ñukákëxa:

—¿Uiti nëtë kara anumi kuantí basiti 'ik? ¿'Imainun kaina uínsaran utëkënti 'ain? Kixun ñukákëxun ati nëtë kana basiti 'ai kixun kakëxun ka 'ë asabika kamina kuantí 'ai kixun kakëxa. ⁷Usokian 'ë kakëxun kana ësari-biokin kakën, 'ëx anu kuantí kuëenkin kamina achúshi kirika kuëneoxun Éufrates kakë baka amia bari kuabúkë 'ukëmanan 'ikë 'apukamama Judá menu kuani atun men kuania 'ë inumima, usa 'ain 'inabiantanun 'ë 'axúnti 'ain kixun kakën; ⁸'imainun kana ësokínribi kakën bëtsi kirikaribi kamina 'ë an ni bërúanti 'apun nankë Asaf a 'ëa i anun ëmanu atsínti xëpútikama anuxun Dios rabiti xubu 'ikë 'urama 'ikëkama a mëníonan, anun ëma këñëarakë këne 'ikëbia rurupakin masókan a mëníomianan anu 'ëx 'iti xuburibi 'aminun 'inánun kirika kuëneoxunti 'ain. Usakín kakëxun ka 'apun 'ën ñukákëسابi okín kamabi 'ë 'axuankëxa 'ën Diosanbia 'ë 'akinia.

⁹Usakín kakëxua 'ë kirika 'inánkëx kana kuankën, kuanxun kana Éufrates 'ukëmanan 'ikë 'apukama a, 'apúan buámikë kirika kuëneokë a 'inánkën, 'imainun ka 'apun 'ëbëa kuanun

suntárunën kushikama 'imainun caballonuax 'akánanti 'unánkë unikamaribi xuakëxa.

¹⁰'Aínbi ka 'ëx anu bëbakë kuati ka Sambalat Horónnu 'ikë a 'imainun Tobías amonitakaman 'apu israel unikama an 'akinsa-tankë unikama ka atunu bëbaxa kixun ñuikania kuati kuëënima 'itsaira nishakëxa.

**Nehemíasnën Jerusalén
anun kënëara kënë a
kananuna 'atëkënti 'ai
kixun unikama ká bana**

¹¹Jerusalénnu bëbatankëx kana. Achúshi 'imainun rabé nëtën anu tantiakën, ¹²tanti tankëx kana imé 'itsama unibëshi uisakin karana Jerusalén 'ati 'ai kixun Diosan 'ë kakë a ñuikin uibi kaima kuankën. Kuankin kana 'ëx anun nikë burro ashi uankin raíri anun kuanti burrokaman uánma 'ain. ¹³A imébi kana 'ëx ami me sapan 'ikë xëkuë ami kikiani kuantankëx amia 'umpax manánuax xobuti timékë Dragón kakë a 'imainun anu ñu puti kuanti xëpúti ami kikiani kuainakëkin, Jerusalén anun kënëara kënë a rurupakan a isanan kana aín xëkuë nénkan akamaribi isakën. ¹⁴Usakin amia pain istánkëx kana anuaxa baka xobukë a 'imainun 'apun amia 'umpax 'ikë ami kiribi kuankin isakën; 'aínbi ka anun 'ëx kuankë burro ax anun inútisama 'iakëxa. ¹⁵Usa 'ain kana a 'imébi pëkaratisama 'aínshi, xëxá buarukin isanan, anun ëma bëararakin kënëa, akama istánkëx,

kana amiribishi anun me sapan kianxa bashi 'irukë anun atsínkë xëkuë anunbi utëkëankën. ¹⁶Usai 'ëx nitsiabi ka anu 'ikë 'apukaman uinu karana 'ëx kuani 'unánan añu 'ai karana nitsi kixunbi 'unánma 'ikën. Usai 'i nikinbi kana 'ën judíos uni sacerdotekama 'ianan, uni upí sinánñu akama kanan 'apukamaribi kakëmapan 'ianan uni raíri atúxribia ñu mëëti 'akëbë anu tëëti unikama abi káma 'ain. ¹⁷Kaxumabi kana 'ën pain istankëxun atu kakën:

—Mitsúnbi kamina upíokin 'unanin, nux kananuna 'aisamaira ñu inuti tëmërain, Jerusalén ëma ënëx ka anun kënëa akama rurupanan aín xëpútikamaribi nénkan 'aish 'aisama 'ikën. Usa 'ain kananuna anun Jerusalén ëma kënëara 'ikëa rurupakan ënënu mëníotëkënun kamáxbi timékanti 'ain, numima unikama kuaia usa 'ain kananuna mëníotëkënti 'ain.

¹⁸Usa 'ain kana Diosan 'ë upíokin 'akinkë a ñuixuanan usakian 'apun 'ë kakë a banakamaribi ñuixuankën, ñuixunkëxun ka atúnribi ësokin 'ë kakankëxa:

—¡Asabi ka usa 'ain kananuna kamaxunbi amiribishi ënë ëma kënëtëkënti 'ain! Usai ki ka kamaxunbi kananuna 'ati 'ai kix kuëëni bëtsibë bëtsibë kánani kikankëxa. ¹⁹'Aínbi ka usakinu 'ati a banakama kuati Sambalat Horónnu 'ikë a 'imainun, Tobías amonita unikama an 'akinkë a 'imainun Guésem árabe unikaman kushi akamax nukamami kuai nu istisama tani kiakëxa:

—¿Añura 'ixun kara atun usakin ñu 'atëkëinsatanin? ¿Atun kara 'apumi kuaiti sinánkin usakin ñu 'aisatanin? ²⁰Kixun kakëxunbi kana 'ënribi ësakin kakën:

—Dios naínu 'ikë an ka usakinu nukaman 'atëkënun nu 'amiti 'ikën. Nukamax aín uni 'ixun kananuna an nu 'akinkëxun amiribishi nun ëma aín këné 'atëkënkín taëoti 'ain, usakin nukaman 'akëbëbi kamina mitsux a ñui uisaibi kikan-tima 'ain, Jerusalén 'ia a kamina mitsun uisaxunbi sinántima 'ain.

**Jerusalén ëma kënékin
'atëkënkëbë ami nishkë
unikama atumi kuai kia bana**

4 ¹Amiribishinu Jerusalén ëma rurupa aín këné 'atëkënia kuati ka a kuëënima, Sambalat numi kuaianan 'aisamairai judíos unikamami nishi pëukuti, ²abëa 'ikë unikama 'imainun Samarianu 'ikë suntárukamax ësai kiakëxa: “¿Atux añu 'ixun kara judíos unikama numin bamai bukukë 'ixunbi usakin ñu 'atëkënkatsi kiti 'ik? ¿Atun kara amiribishi anuxun atun Dios rabi-tëkënkín ñuina xaroti sinánkanin? ¿'Imainun kara atun achúshi nëtën ishi kananuna ñu mëëkin këñuti 'ain kixun sinánkanin? ¿Atun kara xaró 'aish bukukë anua maxá up'bu amiribishi bitëkënti sinánkanin?” ³Usai kia a 'urama 'ikë uni kuati ka Tobías, amonita uni axribi ësai kiakëxa: “Ka kuat, atun ka anun ëma kënéara a birutëkënia: ¡'aínbi ka kapa 'inu achúshinëxa anu 'irukëbë rurukubutisa 'ikën!”

Nehemíasnën Dios ñuká bana

⁴Ësaia atux kikëa ñuikania kuakin kana Dios ñukákin ësokin kakën: “Nukën 'Ibu Dios: bëtsi unikamaxa numi kuai kikë a kamina kuati 'ain. Atúxa numi kuai kikë ax ka usaía atúxbi 'iti 'ikën, usa 'ain kamina axa atumi nishkë bëtsi unikaman aín menu buántanun 'amiti 'ain. ⁵Usa 'ain kamina atun ñu 'atima 'akëkama a tërënxunkin atun 'uchakëkama manutima 'ain, atun ka anun ëma kënéara a 'atëkënkín mënionbi nu chichakin ñuia.”

**Anun ëma kënéara 'atëkënia
'akatsi kixun ami nishkë
unikaman sinán bana**

⁶Usai kikëbëtanbi kananuna a tankima anun ëma kënéara 'ikëbia rëupakan a pëuxun aín manámi nëbëtsi sënëonkin 'akën. 'Akin ka unikaman 'atibi sinánxun kuëënkín 'akankëxa.

⁷'Aínbi ka Sambalat, Tobías a 'ianan árabe unikama 'ianan Amónnu 'ikë unikama a 'imainun Asdodnu 'ikë unikama atúnribi anun Jerusalén bëarara këné kananuna aín kinikama bëtasbiankin 'atëkëni kixun kuati 'itsaira nishakëxa, ⁸usai 'ikin ka timéxun a kamaxunbi Jerusalén kananuna amiribishi atu ëmikin 'atima otëkënti 'ai kixun sinánkankëxa. ⁹Usa 'ain kananuna Nukën 'Ibu Dios pain ñukátankëxun, atúan tēiabi nu uxun 'atima kupí, nëtën 'anan iméribi nu bërúanti suntárukama nankën.

¹⁰Usakin pëuxun 'akëbëbi ka Judánu 'ikë unikamax kiakëxa: “Anun ëma kënëara 'ikëbia rëupa-tëkënkán maxáx ax ka 'aisamaira 'ikën, usa 'ain ka an papikëkama kushiñuma 'aish bënëansa tania, usai 'ikëbëtan karanuna uisaxun amiribishi anun ëma kënëara a 'atëkënkín nukaman sënëóinsa 'ain.” ¹¹Usakinnu 'amainun ka axa numi nishkë unikaman sinánkëxa, nun isanuna 'unanima, usa 'ainsa atun nukama atsínxun 'akin nun tëëti 'axuma 'anun rakamiti 'ikë kixun. ¹²Usakin sinani nu 'akatsi kia kuati ka atu 'urama 'ikë Judíos uni raírinën uxun nu bëtsin kakë 'ikëbi an kuakë raíri unikamanribi nu manonkin kakëxa, a unikaman ka amami amami ax ukin bëra-buinxun nu 'aisatania, ¹³usakin ñuixunkëxun kana 'ën unikama atun aintsibë aintsibë mënío-kaxun anun 'akánanti manë xëtökë 'imainun masífun aín kanti akama bitankëxuan, anun ëma kënëara kaxú aín kini tanainuxun, bërúanun kixun 'amiakën. ¹⁴Usai anun 'akánanti biaxi rakuétia kana nirukin, aín sinan mëninshi unikama 'ianan an ëmanuxun bana mëníokë unikama 'imainun raíri unikama ësokín kakën: “Nux kananuna atumi rakuétima 'ain. Rakuékinma kamina mitsun sinánti 'ain Dios ax kushiira 'ianan chaiira 'ixun ka atu rakuëmiti 'ikën, 'imainun ka an mitsun bakë bëchikë bëbukama 'ianan 'ini bëchikë xanukama 'imainun mitsun xanukama këñunbi mitsun ëma upí 'inun bërúanti 'ikën.”

¹⁵Usai nu 'akatsikia kuati mënío-kakë 'ain ka axa numi nishkë unikamax asé-rabi ka nu Diosan atun 'akinia, usa 'ain kananuna nun sinánkësokín 'atima 'ai, atux kikëbëtan kananuna abi nun tëëti ënkinma 'akën. ¹⁶Usakin 'akin kana a nëtënbi, axa tëëti 'ën unikama atiribi an ñu mëëti 'imianan, atiribi an mëníokaxun anun 'akánanti manë xëtökë, 'ianan ami katamëti manë parókë a 'imainun kanti iru, 'ianan ñuina xaká 'akë chupa akama pañuxuan bërúanun 'amiakën. Usakin 'aia ka anu 'ikë 'apukaman Judánu 'ikë unikama kamabi, ¹⁷anun ëma kënëara 'ikëbia rurupa 'ikëa an kënë 'atëkënkë unikama atu 'akiankëxa. Usakin 'akinkëx tëkin ka an ñu papikë unikamanan ënkinma papikinbi, aín mëkën amotanribi anúan atu 'anux aia 'ati aín manë pia xëtökë tuínxun ñu mëëkan-këxa. ¹⁸Usa 'ain ka kamabi uni axa anun ëma bëarara kënë 'aia tëkë unikama atux aín manë xëtökë tsiñukín tükërekax, usai 'imainun ka an manë banañu banoti anëkë-kama atux 'ë rapasubi 'ikan-këxa, ¹⁹'ën kana ësokín aín sinan mëninshi unikama 'ianan an ëmanuxun bana mëníokë 'apukama kanan uni raíri ësokín kakë 'iakën: Anunu tëkë ënëx ka chaiira 'aish bërúra 'abuinkinshi sënëóinsama 'ikën, usa 'ain kananuna uni aín patsan raírinën amoxun 'amainun raírinënríbi amoxun 'ai, bëtsi 'ura 'ura 'iruax tòi ënanankë 'ian. ²⁰Usa 'ain kamina anumi tükankë

anuxunbi pakon bana 'oia kuati bënētishi nubēbi timékanti 'ain, usai nux 'ikēbē ka nun Dios ax nubē 'iti 'ikēn.

²¹Ēsai tēi nux bari urukēma 'ainshi 'ipuni bari kuantamainun tēmainun ka 'ati uníxribi ain manē xētokē tuínxun nun ñu mēia bēruánkēxa. ²²'Imainun kana ësokinribi kamabi uni ax tēkē 'imainun an 'akinkē kama-ribi kakēn, kamabi mitsux kamina Jerusalén mēu ēnubi imé nētēn ishi tēnux ēnananima bēruanani 'ikanti 'ain. ²³Usai 'i kana 'ēx, 'ēn 'aintsikama 'ianan, an tēia 'akinkē unikama 'imainun an bēruánkē unikama axa 'ē rapasu 'ikē, akamabētanbi kana chupa pēax 'uxkinma kamaxunbi manē xētokē tuínxun bēruánkē.

**Esdras uni timékē
'ain a tanti bana
kuēnēo isi kia bana**

8 Usa 'ain ka mapai achúshi 'imainun rabé 'uxē 'ikē 'ain, kamabi Israel unikama anua tsóti atun ēmabi anua 'iti 'akin pēuakēxa. ¹Usa 'ain ka kamabi ēmanu 'ikē unikama plaza, anun 'umpaxnu atsínti xēpúti a puntēbi 'ikē anu timéakēxa, anuxun ka an ñu 'inánkē uni Esdras a usai Israel inibu 'itia Diosan Moisés kuēnēomia banakama a bēnun kakankēxa. ²Anúan mapai achúshi 'imainun rabé 'uxē ax achúshi nētē 'itabati 'irukē anun ka sacer-dote Esdrasnēn anúan usai Israel unikama 'iti kuēnēo a kirikanua

kuēnēo bana kamabi unibēbia xanukama 'imainun tuá xumabu an bana kuakē akamanbia uisai kara kia kuati bēakēxa; ³bēkē ax ka pēkarakēma 'ainshi 'apunkin bari manímikin kamabi unikama axa plaza anun 'umpaxnu kuantu xēpúti puntē, anu timékē atun kuati 'iakēxa. Usa 'ain ka kamabi unikama timékē an usai 'itia kuēnēo bana isi kia uisai 'ikinma timéxun kuakankēxa. ⁴'Imainun ka an ñu 'unánmikē Esdras ax anuxun a kirika istia i tapuakin 'akē anu nikē 'iakēxa. 'Imainun ka a rapasu Matatías, Sema, Anías, Urías, Hilquías 'imainun Maaseías akama 'iakēxa. 'Imainun ka a mēkeuribi Pedaías Mísaél, Malquías, Hasum, Hasbadana, Zacarías 'imainun Mesulam akamaribi anu sētékē 'iakēxa. ⁵Usa 'ain ka Esdrasnēn kamabi unikama timékē atun ismainunbi, atun kamaxunbi isti-sabi 'inun manámi nixun kirika isi ki bananuxun bákakēxa; bákakēbē ka kamabi unikama timékē ax nirukankēxa. ⁶Usakin 'atankēxun ka Esdrasnēn Dios kamabi kushiñu a rabiakēxa, 'imainun ka kamabi unikama timékē atun ka mēkēn manámi oi mēshpati kikan-kēxa: “Asábi ka asábi ka.” Usakin 'atankēx aín bēmánanēn me tikai tsóbukin ka Dios rabikankēxa.

⁷Rabimainun ka levita unikama Josué, Baní, Serebías, Jamín, Acub, Sabtai, Hodía, Maaseía, Quelitá, Azarías, Jozabed, Hanán 'imainun Pelaías ēnē unikaman ka uisai kikē kara a bana 'ikē kixun kuakanun

ñuixuankëxa. Usakin ñuixumainun ka a unikama ax anubi sëtékë 'iakëxa, ⁸usaía anubi sëtékankë 'ain ka munuma banakin a tanti bana Diosan kakëxun kuënéo isi kia, raírinën uisai kara a bana-kama kia kixuan 'unánun unikama upiokinra ñuixuankëxa. ⁹Usakin a banakama ñuixunkin këñuia kuation 'itsaira masá nuituti inia ka kamabi unikama timékë a an bana mëníokë 'apukama 'imainun Nehemías, an ñu 'inánkë unikama sacerdote Esdras 'imainun Levitas an unikama timékë a uisai kikë kara a bana 'ikë kixun ñuixunkë a kaman kamabi unikama kakëxa, mitsux kamina masá sinani nitéxëti intima 'ain, ëné nëtëx ka anun Dios rabiti nëtë 'ikën. ¹⁰Kanan ka ësakinribi Esdrasnën kakëxa: “Mitsun 'ikënu rikianxun kamina upíokin 'axun pianan uvas baka vino bataira 'itánun 'akë a xëanan ui kamax kara ñuñuma 'ixun aín piti 'akëma 'ikë akama kuëntankëxun pikianan xëakinti 'ain, bërí ka achúshi nëtë anun Dios rabiti nëtë 'ikën. Usa 'ain kamina masá nuitukinma Diosan ka nukama 'akinti 'ikë kixun sinánkanti 'ain.”

¹¹Usakian Esdrasnën kakëx inkanabi ka Levitas unikamanribi kamina 'aisamaira masá nuituti inkantima 'ain kixun kakëxa, bërí ka masá nuitukinma anun nun 'Ibu Dios rabiti nëtë 'ikë kixun ka atu kakëxa. ¹²Usakin kakëx chuámarua tani kuëni rikianxun piananbi xëakin axa pitiñumakama aribi kuënxun pikianan xëakikin fiesta chaiira atun 'akëxa, upíokian

atu bana ñuixunkë a kuatankëx kuëenkin ka usakin 'akankëxa.

**Anun 'uta 'atankëx anu
'iti nëtë 'ikëbëtan fiesta
'akan ñuikë bana**

¹³Usakin 'axun ka anunbi a nëtë nuikin ónkë a pékarakë 'ain ka kamabi aín aintsi kushikama 'imainun sacerdotekama 'ianan Levitas unikamaribi 'imainun an ñu 'unánkë Esdras abë timéxun, uisai kara a tanti banakama anubi aín sënénkënuia 'ikë bana ax kara uisaira kia upiokin 'unánkatsi timékankëxa, ¹⁴timéxun kuakëxbi ka kirikanua Diosan usakin kuënéonun kakëxuan Moisésnën kuënéo bana ax kara uisai kia kuakatsi timékankëxa, kamabi Israel unikamax ka timëkamë 'ëoxun fiesta 'ai 'uta 'atankëx mapai achúshi 'imainun rabé 'uxë 'ikëbë anu 'iti 'ikë kixun kikë bana kirikanua kuënéo 'ikë mërakëxa. ¹⁵Mëraxun ka ëma kamanu chaníonun Jerusalén emanuribi bana ñuikëxa, ñuikëbë ka a bana kuati kamabi unikamax ninu 'ikë olivos pëi 'imainun i pëñanakëkë aín pëi 'imainun xëbin pëi akamakëñun bëtis i pëikamaribi kuënéo bana kikësabiokin 'uta 'ati bitsi tsuákirukankëxa. ¹⁶Tsuákirukiani kuanxun ka i pëi bitsínkin bëxun atun 'utabi 'utabi 'akin xubu manámi 'anan me mëníokënu, 'anan anuxun Dios rabiti xubunu me mëníokë anun niti anuribi 'anan anun 'umpax 'ikënu kuantu xëpúti bëtánain 'ikë plaza anubi

'anan Efraínën plaza kakënu anun atsínti xëpúti a puntë anuribi 'akëxa. ¹⁷Usa 'ain ka kamabi uni axa bëtsi menu buan 'aish utëkënkë unikama atúxribi 'uta 'atankëx anu 'ikankëxa, usakin ka Nunnën bakë bëchikë Josué an 'amikëxun ishi 'a 'ixun ëan 'ixunbi 'akëxa. Usai ka 'aíma 'i néa 'ixun, 'ai a unikamax 'itsaira kuëenkankëxa. ¹⁸Usaia fiesta 'ai kamabi uni timékë 'ain ka Esdrasnën anúan timëkankë a nëtën pëuëxanxun mapai achúshi 'imainun rabé nëtë sënënmikin a tanti Diosan bana kuënëo a isakëxa; 'imainun ka usakin 'atankëx usabi okin 'ati kikësabiokin 'ai, achúshi nëtë 'imitëkëni anúnribi timëkamë 'ëotëkëankëxa.

**Esdras Israelkama
atun 'uchakë chikínati
ñui kia bana**

9 ¹A 'uxënbia veinticuatro nëtë 'ikëbë ka anun Israel unikamax añu ñubi pima samanux timëtëkënkankëxa; usai 'ikin chupa xënikama pañuanan me bitankëx atun maxkánu anun matakakia-këxa; ²usai 'ikin ka bëtsi menu 'ikë unikama atubëa ukë a pain, amo sëtënatankëxun, atun 'uchakama chikínanan atun chaitiokëkama 'ucha akamaribi sinánkin Dios ñukákankëxa. ³Usakin 'ai ka anua nikë anubi rabé 'imainun achúshi hora anua sëtékankë anuxunbi kamabi unían kuanun a tanti bana Diosan kuënëomia a isia kuati anubi sëtëkankëxa, usai 'itankëxun ka amiribishi rabé 'imainun achúshi

hora basitëkënkun atun 'ucha chikinakin Dios rabikankëxa. ⁴Usai 'ian ka levita unikama Josué, Binuy, Cadmiel, Sebanías Binui, Serebías, Baní 'imainun Quenaní akamax anuax banati 'akë anu këñuruxun munuma banakin Diosan bana ñuiakëxa; ⁵usokin 'atankëxun ka levita unikama Josué, Cadmiel, Binuy, Hasabnía, Serebías, Hodía, Sebanías 'imainun Petahía akaman kakëxa: “Chairukin kamina Nukën 'Ibu Dios rabikanti 'ain. ¡Ax ka kushiira 'ikë, usa 'ain ka xëñibua 'ainbi aín anë upíokin sinánxunkin rabikë 'iti 'ikën!”

⁶Ësokin unikama katankëxun ka Esdrasnën Dios ësokin kakëxa: “Mixmi Dios ira 'ain ka misaribi Dios uixi 'itima 'ikën. Min kamina naikamë 'ëo 'anan a manámia 'ikë ñukama këñun anu 'ikë 'ispakamaribi uniokën; 'anan kamina meribi 'atankëxun anu 'ikë ñukamaribi 'akën, 'atankëxun kamina parúm-papanu 'ikë ñukamaribi 'akën. Usa 'ain ka min 'imikëx kamabi ñukamax upiti tsotia. Usa 'ikë ka min ángel naínu 'ikë kaman rabinainun menuxunribi mi rabiti 'ikën. ⁷Usa 'ain ka anu 'ikë 'ispakamaribi mi rabia, Dios min kamina min uni 'iminuxun Abraham kaisakën usa 'ixun kamina Ur kakë caldeokaman, ëma anua chikíntankëxun Abraham kakin minbi anëakën. ⁸Min iskëx ka ax achúshi uni mimira sinani katamékë 'iakëxa, usa 'ixun kamina abëtan achúshi ñu 'akinmi min rëbúnkikama kana anua cananeos unibu 'imainun

hititas, amorreos, ferezeos, jebuseos 'imainun gergeseos; ja unikaman me 'inánuxun 'ai kixunmi kása-biokin 'akën, min kamina asé-rabi mix kikésabiokin ñu 'ain! ⁹Min kamina uisai kara nun chaitiokë-kama Egipto menuax têmëraia kixun isakën, usa 'ixun kamina parúmpapa xónsa kakë a kuëbí-nuxuan atun mi ñukákëxun kuakën. ¹⁰Imainun kamina min kushi ismi-kin faraón 'imainun an ñu 'axunkë unikama 'imainun kamabi unikama aín menu tsókë akama ismikin ñu chairabu 'akën, min kamina uisakin kara atun Israel unikama têmëramia kixun 'unánkën. Usa 'ixun kamina bërámami 'ása okinbi mix kamina kushiira 'ai kixun unin 'unánun bëríbi ñu 'ain. ¹¹Imainun kamina atun ismainunbi parúmpapa panarabëtanun 'imiakën, usakin 'imikëbëa me rakati ës-kikëbë ka a nëbëtsinën atux sikarakëakëxa 'aínbi kamina axa atu nuibëtsini ukë unikama bakan këñunun 'imiakën, 'imikëx ka maxáx 'ikësaishi nanëti bakami kikankëxa. ¹²Usakin 'anan kamina a isiania min unikama kuantí nëtën kuin 'imianan iméribi tsi rëkirukësa 'ixuan anun kuantí pékanun 'imiakën, 'imikëxuan anúan kuantí a pékakëbë ka anun atux kuankëxa.

¹³Usokin 'atankëxun kamina aín bashi Sinaí kakë, anuax nun chaitiokëkamabë naínuaxëshi banakin min bana upírabu a 'unámikin asé-rabi a tanti banakama 'imainun ax kikésabi oi 'iti akama upiókian 'unánun min banakama

'inánkën. ¹⁴Inánkin kamina uisai kara sá-bado nëtë 'ikëbë tantiti 'ikë aribi 'unámianan a tanti bana-kama asé-rabia min uni Moisésnën upiókin 'unánminun 'amiakën. ¹⁵Imainun kamina naínu 'ikë pán 'akëñuma 'ixuan pinun 'inánan 'umpaxribi maparanua shióbütia shimaxun xëanun 'inánkën. Usokin pain 'atankëxun kamina a 'inánkatsi kixunmi nun chaitiokëkama ká me a bitsia anu kuanun atu 'imiakën. ¹⁶Aínbi ka nun chaitiokëkama usakin kamina ñu 'ati 'ai kakëxun kuatima 'ianan, min banakama kikésokin 'ama 'ikën. ¹⁷Usai 'ikin ka min kakëxun kuai-sama tanan minmi chaira ñu atu 'axuan abi sinánkama 'ikën. Usai 'ikin ka min bana kuaisama tankin achúshi 'apu an isa anuaxa têmë-rakë Egipto me anubi uantëkë-nun kixun anëakëxa. 'Aínbi kamina mix Dios an 'uchaiabi uni nuibakë a 'ixun uisabi okinma, nuibairakin 'atimokinma 'akinkin ñu 'atima 'aiabi atu ëanma 'ain. ¹⁸Imainun ka atúnbi sinánxun vaca bakë tankin achúshi ñu a rabinuxun manë charóxun 'akëxa, 'atankëx ka ënëx ka nun dios an Egipto menua chikínbëtsinkin nu bëkë a 'ikë kix kikankëxa, usakin atun ñu 'akë ax ka 'aisamaira ñua 'akë 'iakëxa, ¹⁹usai 'iabi kamina min atu nuibakin, anu uni 'ikëma menuxun uisa kara nitsia usai 'itánun ënkinma 'akiankën. Usokinmi 'akinkëbë ka nëtë kuinsa ax atu ënima nëtënbi a isbiania kuanakanun rëkuénkiankëxa, 'imainun kamina

iméribia tsi rëkirukësa 'ixun anun kuankanun pékati 'imiakën. ²⁰Usa 'ain kamina min atu 'akinkin uisai kara tsóti 'ikë min kushin 'unamikin uínsaranbi ënkinma atun piti maná 'inánan shimakian xëati 'umpax aribi 'inánkën. ²¹'Inánkin kamina cuarenta baritia anu uni 'ikëma menu nitsia atun piti panax nikinma pinun 'inánkën, usakinmi 'akëx ka uínsaranbi ain piti ñuñuma 'ima 'ikankëxa: 'ianan ka atun pañuti chupabi chékima 'ianan, 'itsaira nikëbëbi atun taëbi paë 'uatimabi 'ikankëxa.

²²'Imainun kamina bëtsi bëtsi me anua 'apu 'ikë 'imainun ëmakama bitankëxun achúshi achúshi uni atunan 'inun 'inánkën, usokin 'inánkëxun ka atun Hesbón kakë me anua 'ikë 'apu Sihón aín me 'imainun Basán kakë me anua 'ikë 'apu Og aín meribi bikankëxa. ²³Usonan kamina atúxa 'itsaira bëchipati naínua imé 'ispa iskësa 'itanua bakë bëchipanun 'imianan, atunan 'inun a 'inánnoxumi nun chaitiokëkama ká me a bitsi kuanun minbi a menu kuanun atu buánkën. ²⁴Usakin 'imikëxun ka atun Canaán kakë me anu kuanxun bikankëxa; bikëbëtan kamina minbi anu 'ikë unikama atu uisabi oxunma 'anun 'imiakën, 'imia ka atun 'apukama këñunbi atu 'urama 'ikë unikama uisokin kara 'aisa tania usakin 'akankëxa. ²⁵'Akin ka ëmakama upiókian kënëarakama a 'imainun me upíbu anu ñu 'apá-këxa upiti kookë 'imainun atun xubu anua ñu upírabu bukúnkë

a 'ianan anua atun 'umpax biti me kinikë upírabu a 'ianan atun uvas 'apákë a 'ianan olivos 'imainun raíri i bimi an tuákë akama bikan-këxa; bitankëx ka a menu upiókin puchákin pi xuati atun kuënkësa oi 'i tsókankëxa.

²⁶Usokinmi min 'akinkëxbi ka min kakësokinshi 'aíma a tanti bana kuaisama tani 'ikankëxa. 'Anan ka an min bana ñuikë unikamaribi, mimia sinánun kakëxunbi kuaisatankin, kamaxunbi kuamainun mimisa 'atimai banaxa kixun këmëkin 'uchoxun rëkankëxa. ²⁷Usakin 'aia kamina axa ami nishké unikama tëmëraminun 'inánkën. Usakin 'akian tëmëramikëxun tankin ka atun min 'akinun kixun mi ñukákëxa, ñukákëxun nuibakin kamina naínuxunbi atun bana kuakin; an 'atimokë unikamanua an chikínti unikama bariakën.

²⁸Usakinmi 'akinkëx upiti tsótankëxi ka amiribishi 'atima ñu 'ai atux mimi 'uchatëkëankëxa; usai 'ia kamina axa ami nishké unikaman 'atimonun ëankën, ënia ka atun an kuënkësokin 'akan-këxa. Usakin 'akëxun ka minmi 'akinun kixun amiribishi mi ñukátëkëankëxa, ñukákëxun kamina 'itsaira nuibakin naínuxunbi atun bana kuakin, ënkinmaira 'itsa okin atu 'akiankën. ²⁹Usokin 'anan kamina a tanti bana amiribishi ax kikësabi okían 'anun atu kakën; 'aínbi ka a banakama isa 'unánxa kikin atun min banakama kikësokinbi 'ama 'ikën; uin kara min bana kikësabiokin 'aia ax ka

upitax tsóti 'iakëxa, usa 'aínbi ka min bana kikësabiokin 'akinma 'atimakin 'akëxa usakin 'aika atux a bana kuaisamatani ax kuëënkësa 'oíshi 'iakëxa. ³⁰Usaia 'itsa baritia 'iabi kamina atu munu nuibakin min bëru ñunshin 'imainun; an min bana ñuikë unikaman usai kamina tëmëranuxun 'ai kixun kakëxa, kakëxunbi kuaisama tankën, usai 'ia kana ami nishkë unikama bëtsi menu 'ikë unikaman atu 'atimonun ëankën. ³¹Usai 'iabi kamina min 'itsaira nuibakin kamabi atu këñuananbi manukin ëanma 'ain; usa 'aish kamina mix nuibanairakë Dios a 'ain.

³²Mix kamina chaiira 'ianan Dios kushiira 'ain 'imainun ka kamabi unix mimi rakuétia, usa 'aish kamina Dios ñu 'akatsi kiox kana 'aima kikínma an ñu asëra-bi 'akë a 'ain, 'imainun kamina uínsaranbi nu nuibakin ënkëma 'ain, minbi kamina isan uitishi kara nun 'apukama 'imainun ain kushikama 'ianan, nun sacerdote 'imainun an min bana ñuikë unikamabë nun chaitiokëkama 'iásaribiti tëmëraia, a nëtëkaman Asiria 'apun aín suntárukamabëtan 'akëxnu 'ia usaibi kananuna bëribi tëmërai 'in. ³³'Aínbi kamina nuxnu nun ñu 'atima 'akë kupí usa ñukama 'inúkëbëbi uisa karamina mix 'ain usabi kamabi ñu 'inúkëbë 'in; min kamina upóokin ñu 'ain, 'aínbi kananuna nukama 'atimakin

ñu 'ai mimi 'uchakën. ³⁴Usa 'aínbi ka nun 'apukama 'imainun aín kushikama 'ianan sacerdotekama, 'imainun nun chaitiokë kamanbi ka min bana a tanti bana kikëso-kinbi 'ama 'ikën. ³⁵'Aima 'ianan ka anua atun 'apubë tsókë me anuxunbi min 'itsaira 'akinkë a sinánkin mi rabiama 'ikën, 'ianan ka atun ñu 'atima 'akëkama ëinsamatankin ñu 'atimashi 'akankëxa.

³⁶Usa 'ain kamina nukamami sinánti 'ain, bërí kananuna bëtsi unikaman ñu mëmikë uni 'ain, usa 'aish kananuna nun chaitiokëkamami anu ñu 'apáxun bimia pia bukunun 'inan me ënu uni itsin ñu mëëmikë 'ain. ³⁷Usa 'ain ka 'aisamaira ñu 'apákëxa bimikë ax 'apukamananshi 'ikën, minbi kamina nun 'ucha kupían atun usakin nu 'anun ëan. Usa 'ain ka nukama 'imainun nun 'arakakë vaca atun kuëënkësa okin 'aia. Usakin nun ñu 'akëbë kananuna a sinani 'itsaira masá nuituti tëmërain.”

**Israel unikaman a tanti
bana kikësa okinshi
'akatsi kia ñuikë bana**

³⁸Usa 'ain kananuna kamabi ënë ñukama inuti nux tëmëran, usa 'ixun kananuna bërí Nukën 'Ibu Diosan bana kikësa okinshi ënkinma kirikanu kuënëoti, 'amianan anun atun ñu takásh-kakë anua nun 'apukamabëtan Levitas unikama 'imainun sacerdotekaman 'anun 'amiti 'ain.